

Diplomás Pályakövető Rendszer
Pályakövető vizsgálat a végzettek között
a Nemzeti Közszerológati Egyetemen
2019. szeptember

Készítette: Dr. Varga András

Oktatási és Tanulmányi Iroda

DPR- referens

Bevezetés

A **Nemzeti Közszerológati Egyetem** számára továbbra is lényeges, hogy a **végzett hallgatóinak** visszajelzése a tanulmányi évekre vonatkozóan hogyan alakul. Ennek érdekében több évre visszamenőleg kérdőíves vizsgálatot folytat, melynek célja megismerni az Egyetemen abszolutoriumot szerzett hallgatók véleményét, tapasztalataikat és elhelyezkedési paramétereiket.

Az intézményi **DPR** lebonyolítását az **Oktatási és Tanulmányi Iroda** koordinálta.

1. A kutatás módszertana

2019. május 15-től június 15-ig online kérdőíves vizsgálatot végeztünk a Nemzeti Közszerológati Egyetemen a **2014**-ben, illetve a **2018**-ban **abszolutoriumot szerzett** hallgatók körében a felsőoktatási jogszabályok előírásának megfelelően.¹ A vizsgálat **online standard kérdőíves** adatfelvétellel történt az **UniPoll** kérdőívszerkesztő rendszerén keresztül, az anonimitás biztosításával.

1.1. A kérdőív összeállítása

A 2019. évi pályakövetési vizsgálatban a központi kérdőívblokk (országos) került lekérdezése, amelyet az **Oktatási Hivatal** bocsátott rendelkezésünkre, amelyben kötelező kérdéskörök szerepelnek. A kérdőívek szövege itt elérhető: https://www.felvi.hu/felsooktatasiaruhely/dpr/online_kerdoivek/online_kerdoivek_2019tavasz

A kérdések túlnyomórészt strukturált jellegűek voltak (Likert- skála típusúak), kis számban fordultak elő strukturálatlan kérdések.

A válaszadói hajlandóság növelése érdekében egy levelet melléeltünk volt hallgatóinknak a kérdőív linkje mellé, illetve a kutatás folyamán heti rendszerességgel küldtünk emlékeztető e-maileket is.

1.2. Feldolgozás és elemzés

- ◆ A kérdőívek feldolgozását és elemzését az **SPSS** matematikai statisztikai program segítségével végeztük el.
- ◆ A jobb szemléltetés érdekében az adatokat **százalékos eloszlásuk** alapján mutatjuk.
- ◆ A terjedelmi korlátok miatt a tanulmányban csak a legfontosabbnak ítélt itemek ábrázolása található meg.

¹ A 2019-es évben a végzeti kérdőív megújult. A végzeti kérdőívek lekérdezése annyiban módosult, hogy az 1 és az 5 éve végzettek számára kerül kiküldésre a kérdőív, a három éve végzettek esetében már nem lesz megkeresés.

2. A kutatás eredményei

A kutatások az alábbi területekre fókuszáltak:

- ◆ Alapadatok, a minta összetétele
- ◆ Egykori, jelenlegi tanulmányok
- ◆ Kapcsolódás a munka világához
- ◆ Jelenlegi munkaerő-piaci státusz

2.1. Az alapadatok és a minta összetétele

A kutatási folyamat elején a legelső feladat az alapsokaság meghatározása volt. Az online adatfelmérés sajátossága, hogy a kutatásban részt vevő populáció minden tagjának létező és valós e-mail címmel kell rendelkeznie, amely alapvetően meghatározta azt is, hogy mekkora a kutatásban részt vevő alapsokaság. Mindezek ismeretében a kutatás időpontjában az egyetem jogelőd intézményeiben abszolutóriumot szerzett **e-mail címmel rendelkező hallgatók létszáma 6084 fő**.² Számukra elküldtük a kutatás alapját képező kérdőívet. Ennek alapján a 2019. évi pályakövető vizsgálatban az **alapsokaságot 6084 főben** állapítottuk meg. A kutatás alapsokaságát három kategória alkotta (Ba/BSc; Ma/MSc; szakirányú továbbképzés)

Az **alappopuláció** és a **minta kialakítása** több ponton is **nehézségekbe** ütközött. Egyrészt az on-line elérhetőséget lehetővé tevő e-mail címek részleges hiánya, másrészt a **válaszadói hajlandóság alacsony volumene** miatt. A válaszadói hajlandóság alacsony foka várható eredmény volt, hiszen egyrészt erre utaltak az előző évek hasonló vizsgálatai is (2012-ben 488 fő, 2013-ban 400 fő, 2014-ben 451 fő, 2015-ben 416 fő 2016-ban 585, 2017- ben 696 fő), másrészt az e-mail címek körüli bizonytalanság (van-e egyáltalán, létező mail cím lett megadva a Neptun-rendszerben) is közrejátszott ebben. A fenti okok együttes eredményeként **a kutatás elsősorban annak a populációnak az eredményeit teszi értelmezhetővé, akik ténylegesen részt vettek a vizsgálatban** (tehát visszaküldték a kérdőíveket), létszámuk **440 fő** volt.

A 2019. évi DPR vizsgálatok végzetteket érintő kérdéseinek a koncepciója nagyban **megváltozott** az előző évekhez képest. Ehhez hozzáadódott az alacsony kitöltési arányszám, amelyek együttesen határozták meg a legfontosabb elemzési egységeket. Elemzésünkben ennek értelmében kimaradtak a „szervezeti egységek” szerinti eredmények, és az idősoros összehasonlítások is két évre (2014; 2018) vonatkoznak.³

A kérdőívet 440 fő töltötte ki hiánytalanul, amelyek azonban nem reprezentálják a teljes sokaságot, így az eredmények csak a kérdőíveket visszaküldőkre érvényesek.

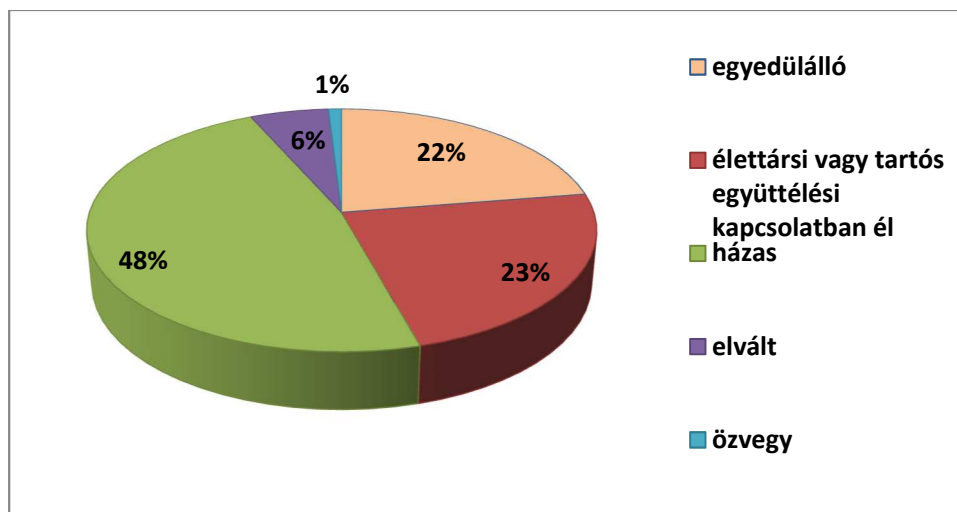
² Az e- mail címek listájának összeállítása a Neptun rendszerben megadott elérhetőségek alapján történik, így azok valóságát nem tudtuk ellenőrizni.

³ Azokban az esetekben, ahol az eltérést statisztikai mutatókkal lehet megerősíteni.

Személyes adatok

A kérdőívet kitöltők 44%-a **nő** 56%-a **férfi** volt. A kutatás alanyai közül a legidősebb 1957-ben született, a legfiatalabb 1997-ben. Legtöbben az 1987-ben születettek képviselték magukat (21 fő). **Családi állapot** tekintetében a legnépesebb a **házasok** tábora (48%), de magas az egyedülállók aránya is (22%). (1. ábra)

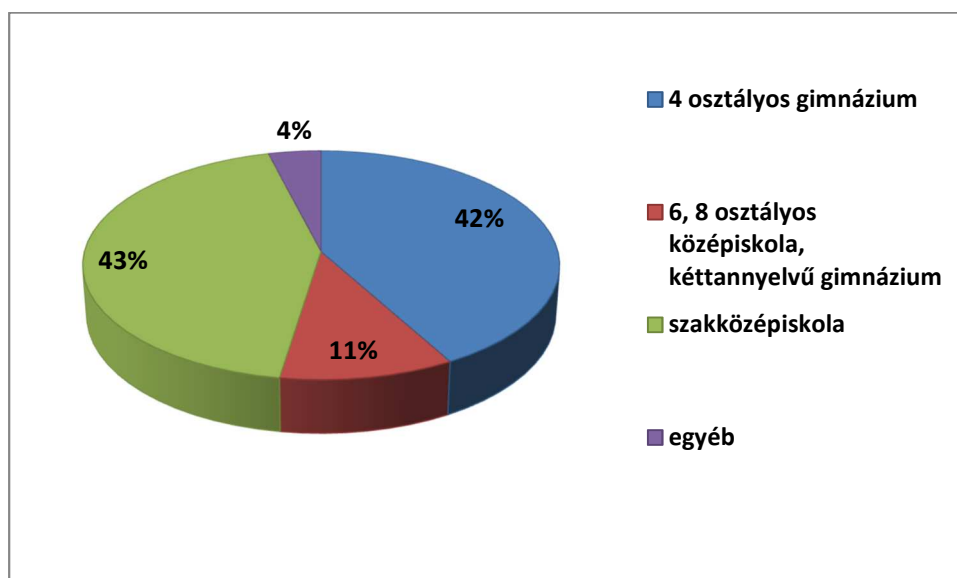
1. ábra. Családi állapot (n=440)

A megkérdezettek majdnem felének (39,2%) van 18 év alatti gyermeke, **jellemzően 1-2 gyermek él egy családban.**

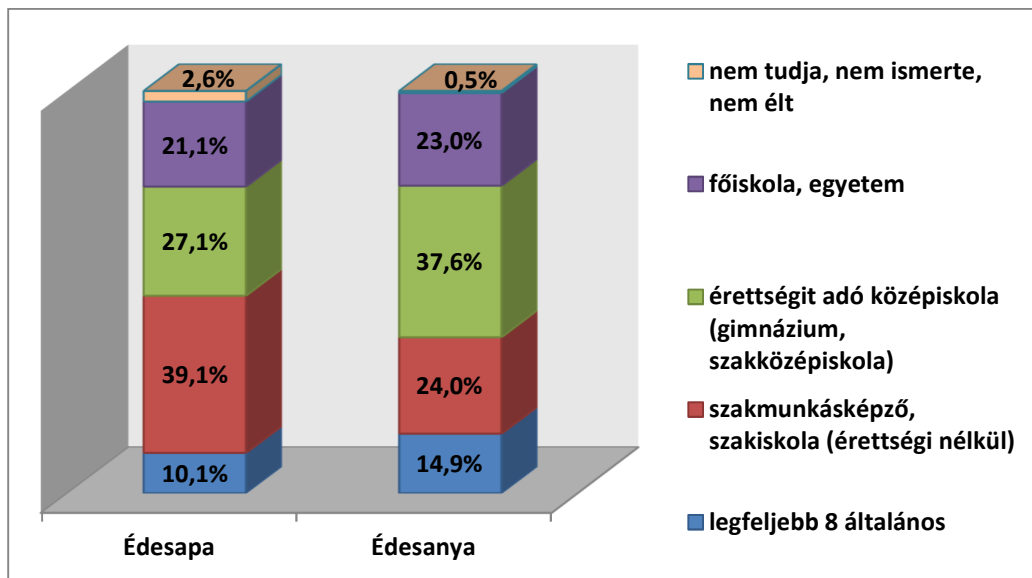
A végzettek középiskolai végzettségében alapvetően a **hagyományos gimnáziumi** és a szintén **négy éves szakközépiskolai érettségi** a meghatározó. (2. ábra)

2. ábra. Végzettek középiskolájának típusa (n=440)

A szülők iskolai végzettsége megfelel az utóbbi évtizedek tendenciáinak. A felsőoktatásban végzetek aránya kiegyenlítődött a nemek között, a szakmunkásképzőben férfi, a gimnáziumokban nőbőlet figyelhető meg. (3. ábra)

3. ábra. Szülők iskolai végzettsége (n=440)

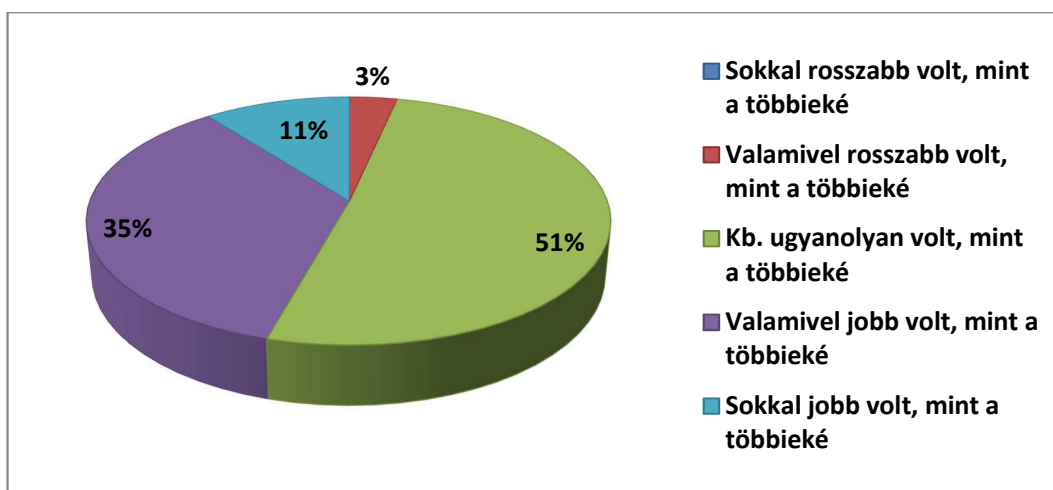

2.2. Tanulmányokkal kapcsolatos adatok

A válaszadók 35,2 %-a BA/BSc, 10,2%- a MA/MSc, míg nagy részük 54,6% **szakirányú továbbképzésen** végzett az Egyetemen. A válaszadók negyede (26,4%) **2014**-ben, a háromnegyede (73,6%) **2018**-ban végzett. Közel hasonlóak az arányok a munkarend szerinti összehasonlítás esetén, a **nappalis** hallgatók voltak kisebb arányban (22,6%) szemben a **levelezőkkel** (77,4%). A többség képzése államilag támogatott ösztöndíjjal valósult meg (63,5%).

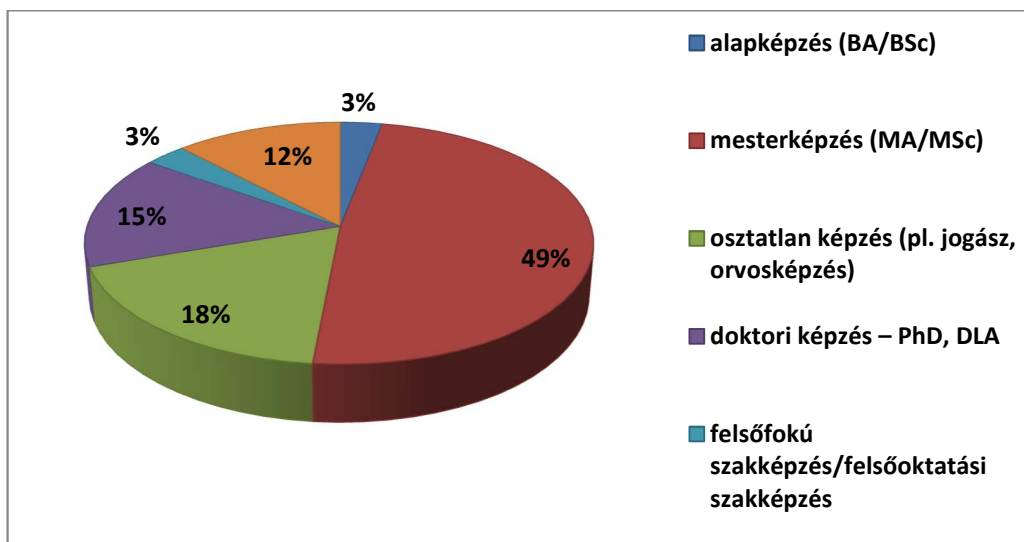
Az egyetemi tanulmányokat folytatók többségében úgy ítélték meg, hogy az eredményeik hasonlóak voltak az évfolyamtársaikéhoz (51%)(4. ábra)

4. ábra. Saját tanulmányi eredmény megítélése (n=440)

Az egyetemi abszolutórium megszerzését követően előfordul, hogy a végzett hallgatók tanulnak valamilyen formában, **7,5%-uk jelenleg is folytat tanulmányokat**. Ugyanakkor a képzési szintek már nagy változatosságot mutatnak (5. ábra) Jellemzően a **nappali munkarendben** végzettek folytatnak jelenleg is valamilyen képzést (háromszor nagyobb arányban, mint a levelezők esetén). A **képzések fele (51,5%) az eredeti végzettséghez hasonló szakterülethez kapcsolódik, harmada (30,3%) az egyetemi tanulmányokhoz szorosan kapcsolódik.**

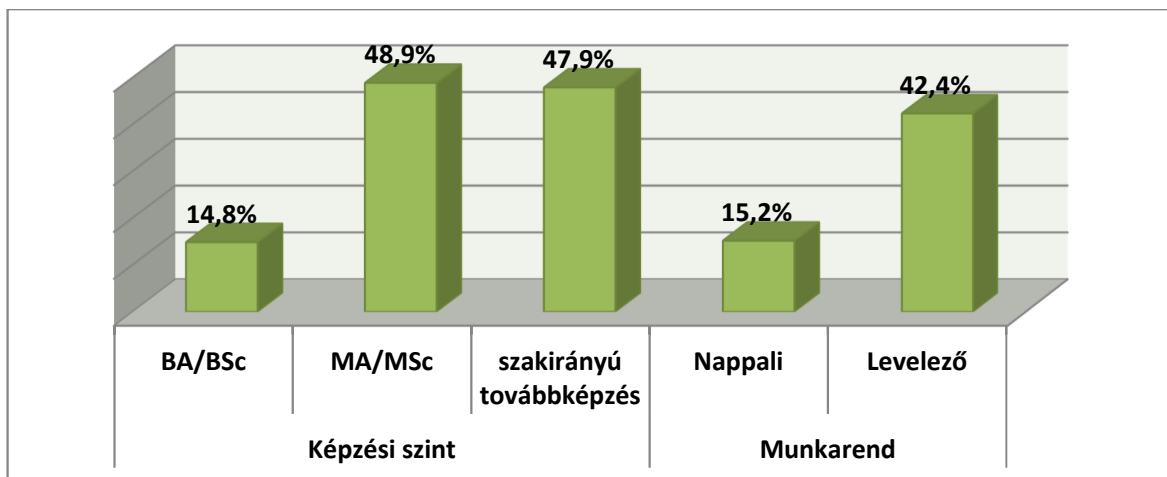
5. ábra. Aktuális felsőfokú képzését milyen szinten folytatja? (n=33)

A **végzettek több mint harmada (36,3%) szerzett több diplomát vagy abszolutóriumot a képzése befejezéséig**. A képzési szint és a munkarend alapján markáns különbségek rajzolódnak ki. (6. ábra)

A további végzettségek jellemzően az **alapképzéshez (BA/BSc) (27%)**, a **főiskolai – hagyományos képzéshez (24,5%)** és az **egyetemi – hagyományos képzéshez (13,2%)** kapcsolódtak. Ezen végzettségek fele (50,2%) nem kapcsolódott az eredeti szakterülethez.

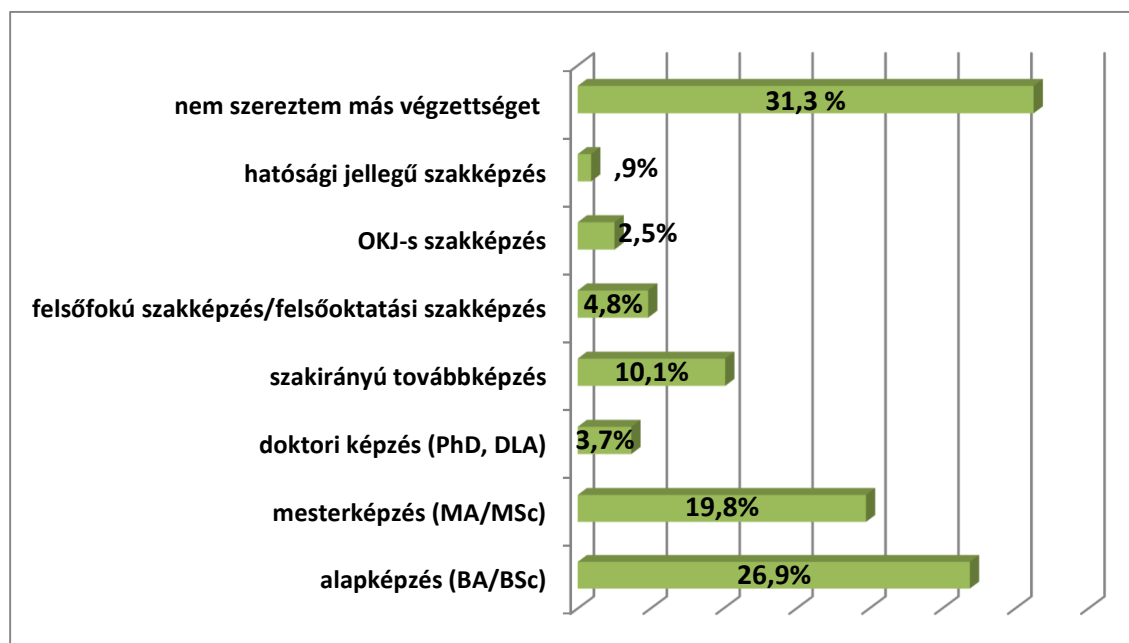
6. ábra. Több diploma vagy abszolutórium megszerzésének aránya az egyetemi képzés alatt (n=440)

A képzés megszerzését követően jóval kevesebben (7,7%) szereztek diplomát vagy jutottak el abszolutóriumhoz.⁴ Akik igen, azok jellemzően az MA/MSc képzést fejezték be.

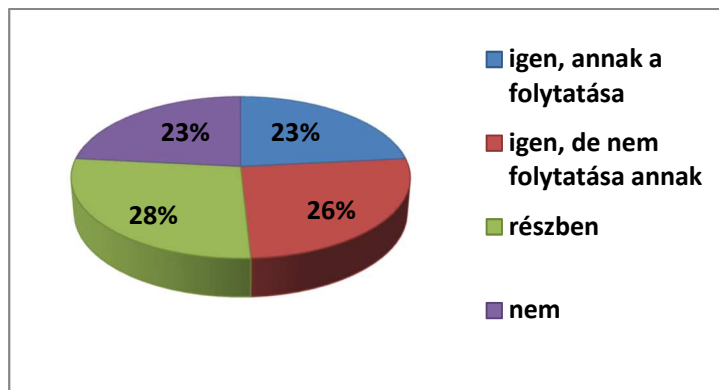
A végzettek véleménye megoszlik abban a tekintetben, hogy melyik végzettségüket tartják a legfontosabbnak (7. ábra) Ugyanakkor megállapítható, hogy azok egyenletesen oszlanak el a már meglévő szakterületekhez kapcsolódóan, illetve a kevésbé vagy egyáltalán nem kapcsolódó képzések között (8. ábra)

7. ábra. Melyik végzettségét ítéli a legfontosabbnak az abszolutórium megszerzése óta? (n=440)

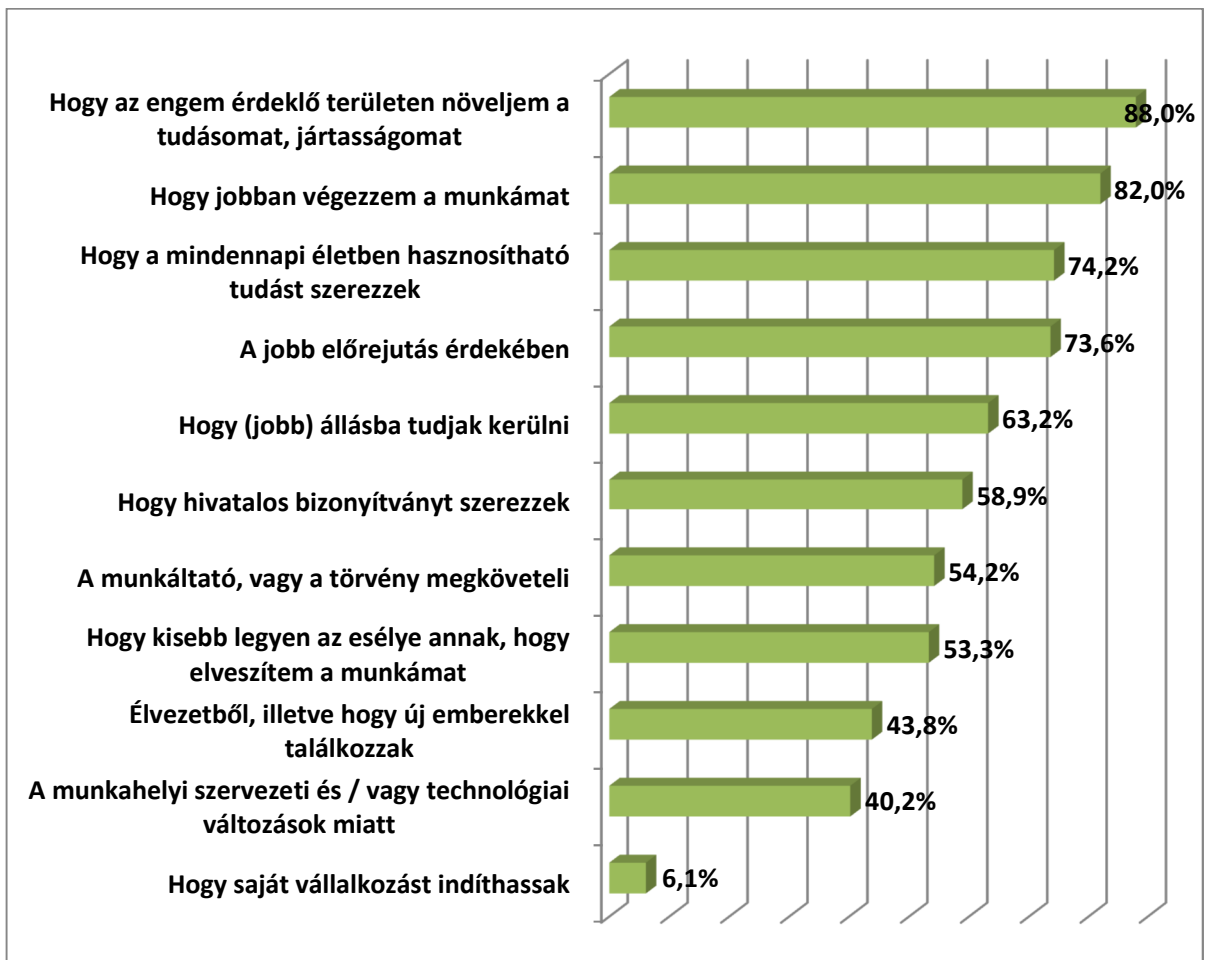
⁴ Ennek oka lehet - többek között- hogy a 2018-ban végzett hallgatóknak a kutatás időpontjáig kevés idejük volt újabb képzést elvégezni.

8. ábra. Kapcsolódik a képzés területe a megkeresés alapjául szolgáló felsőfokú végzettségéhez? (n=159)

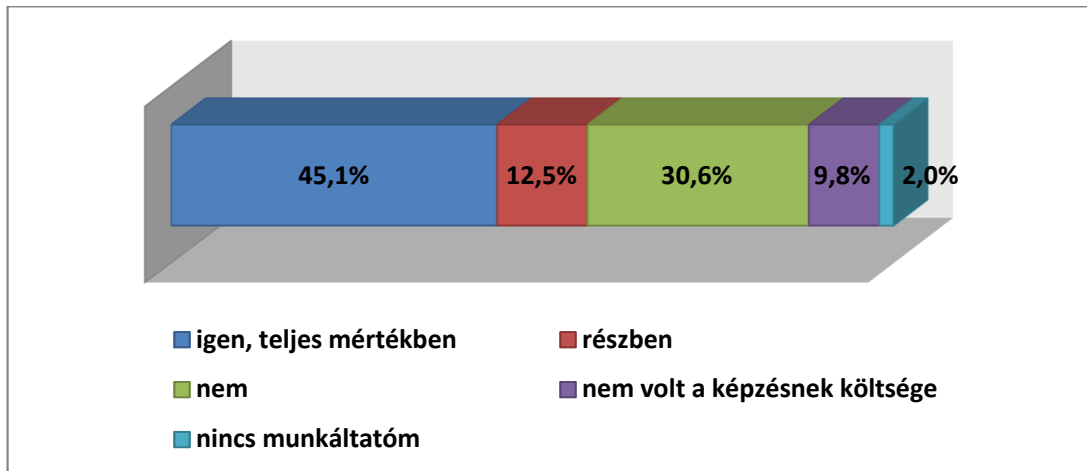
A végzett hallgatók **motivációja** meglehetősen vegyes volt a képzéseken való részvétel okát illetően. A legtöbben a **belső hajtóerőt** nevezték meg, hiszen felismerték azt, hogy újabb tanulmányokkal jobb munkaerő-piaci pozíciókhoz juthatnak. A válaszadók fele (54,2%) a **munkáltatót**, vagy a törvényi változások miatti kényszert nevezte meg mint kulcsmotívum. Egyértelműnek mondható, hogy az NKE végzettjei nem a versenyszférában képzelik el a jövőjüket, erre utal az „saját vállalkozás indítása” nagyon alacsony jelölést kapott (6,1%).

9. ábra. A képzéseken való részvétel indokai (n= 297)

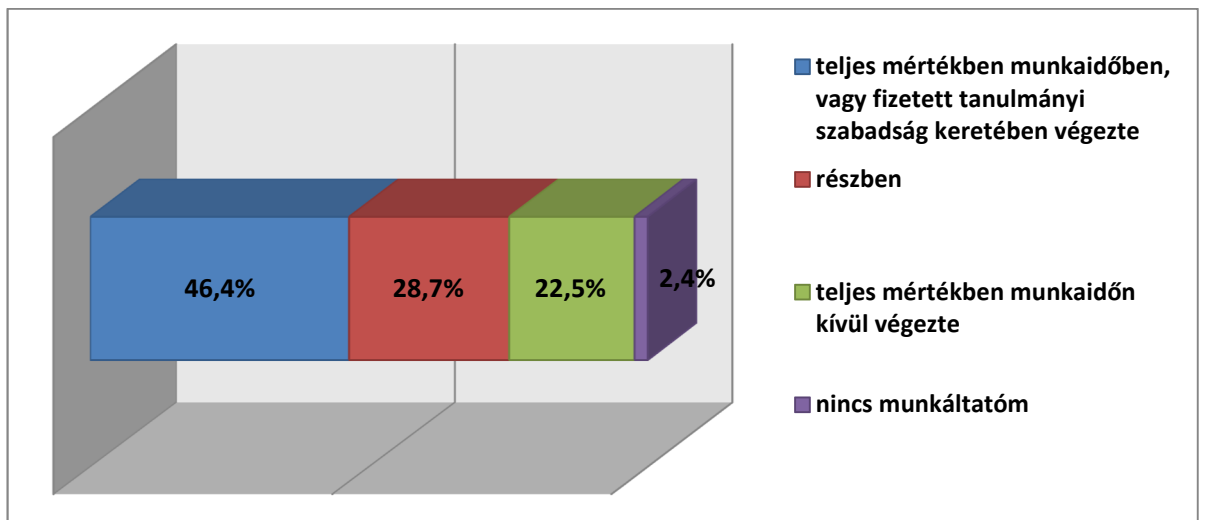

A **munkáltatók** nagyrészt **partnernek bizonyultak** abban, hogy megteremtsek azokat a lehetőségeket, amelyek a nyugodt tanuláshoz szükségesek. A munkaadók több mint fele, részben vagy egészben átvállalta a képzés költségeit (10. ábra), illetve jelentős munkaidő kedvezményeket is biztosítottak a hallgatóknak (11. ábra).

10. ábra. Részt vesz-e, vagy részt vett-e a munkáltatója a képzés finanszírozásában? (n=299)

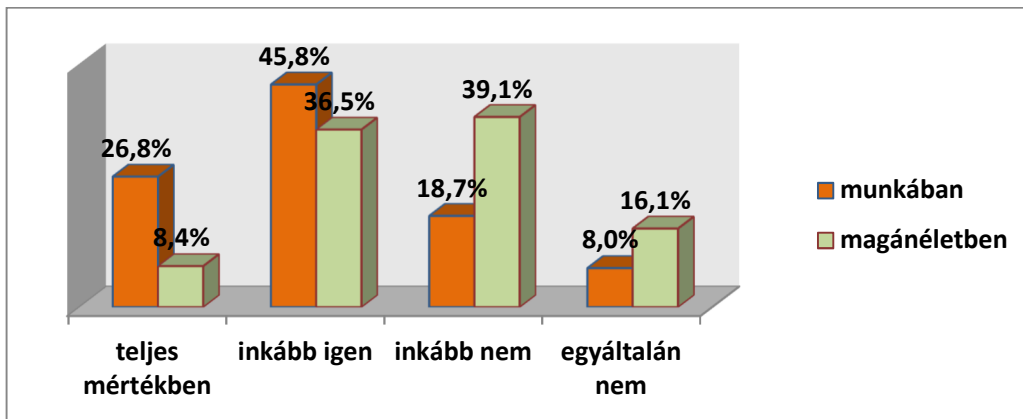

11. ábra. Kapott-e ehhez a képzéshez a munkaadójától munkaidő-kedvezményt, esetleg teljesen munkaidőben végezte azt? (n=299)

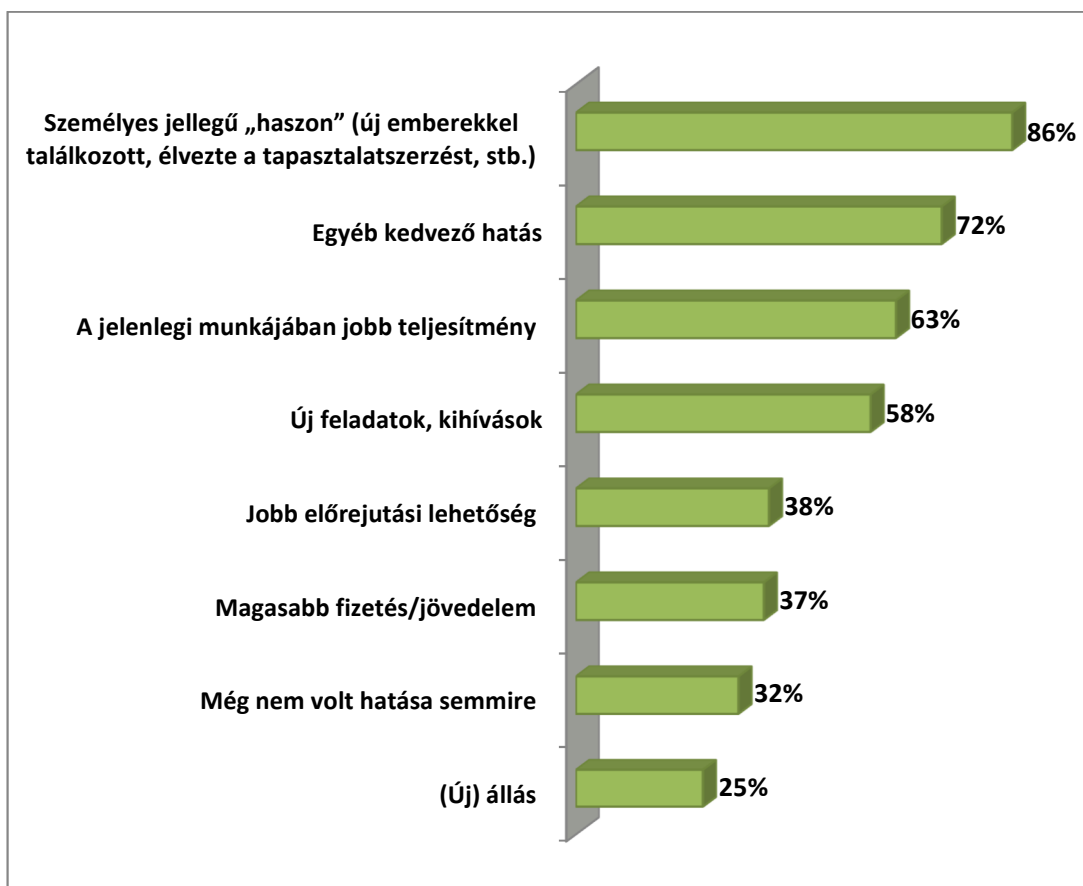
A képzések, illetve végzettségek elsősorban valóban **szakmai jellegűek** és a **meglévő munkákhoz** kapcsolódnak, hiszen a válaszadók nagyobb arányban jelölték meg ezt a lehetőséget. (12. ábra)

12. ábra. Munkahelyén vagy a magánéletében használja a megszerzett ismereteket? (n=299)

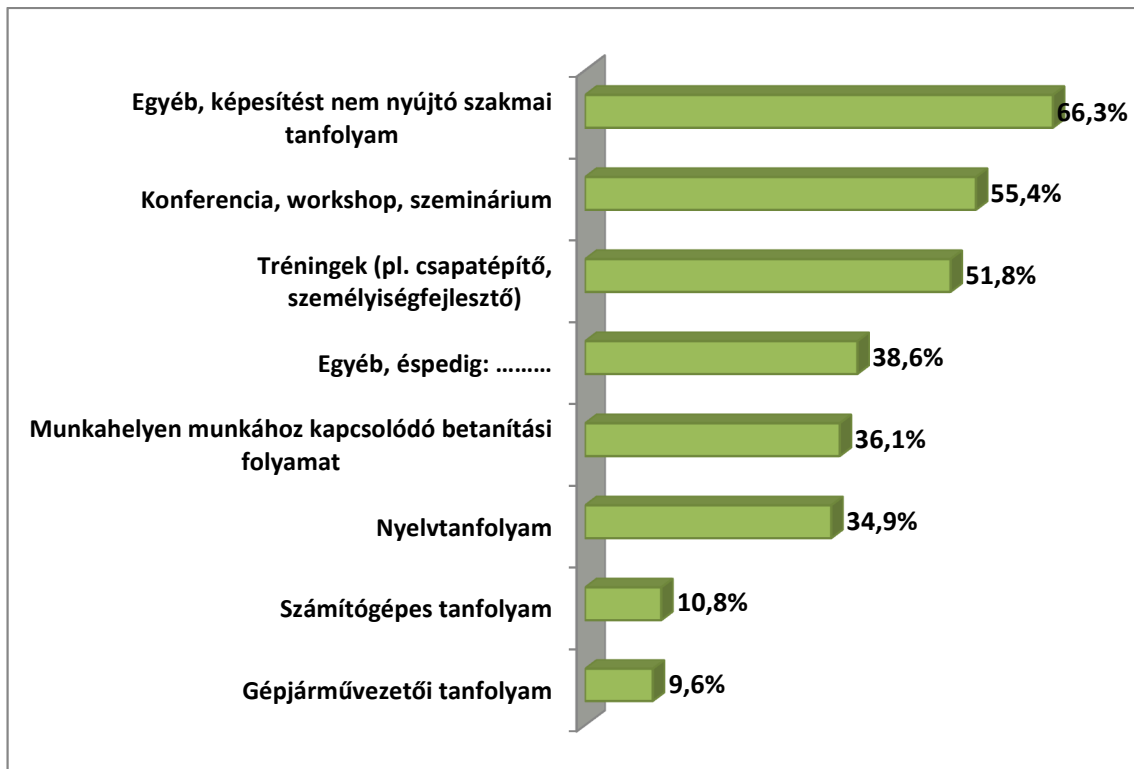
A továbbképzések akkor tekinthetők sikeresnek, ha azok valamilyen változást tudnak előidézni a hallgatók életében. Csak a végzettek harmada (32%) válaszolta azt, hogy még semmilyen hatást nem tapasztalt, de a többség több pozitív válaszlehetőséget is bejelölt. (13. ábra)

13. ábra. Hozzájárult-e ez a képzés a következő dolgokhoz? (n=299)

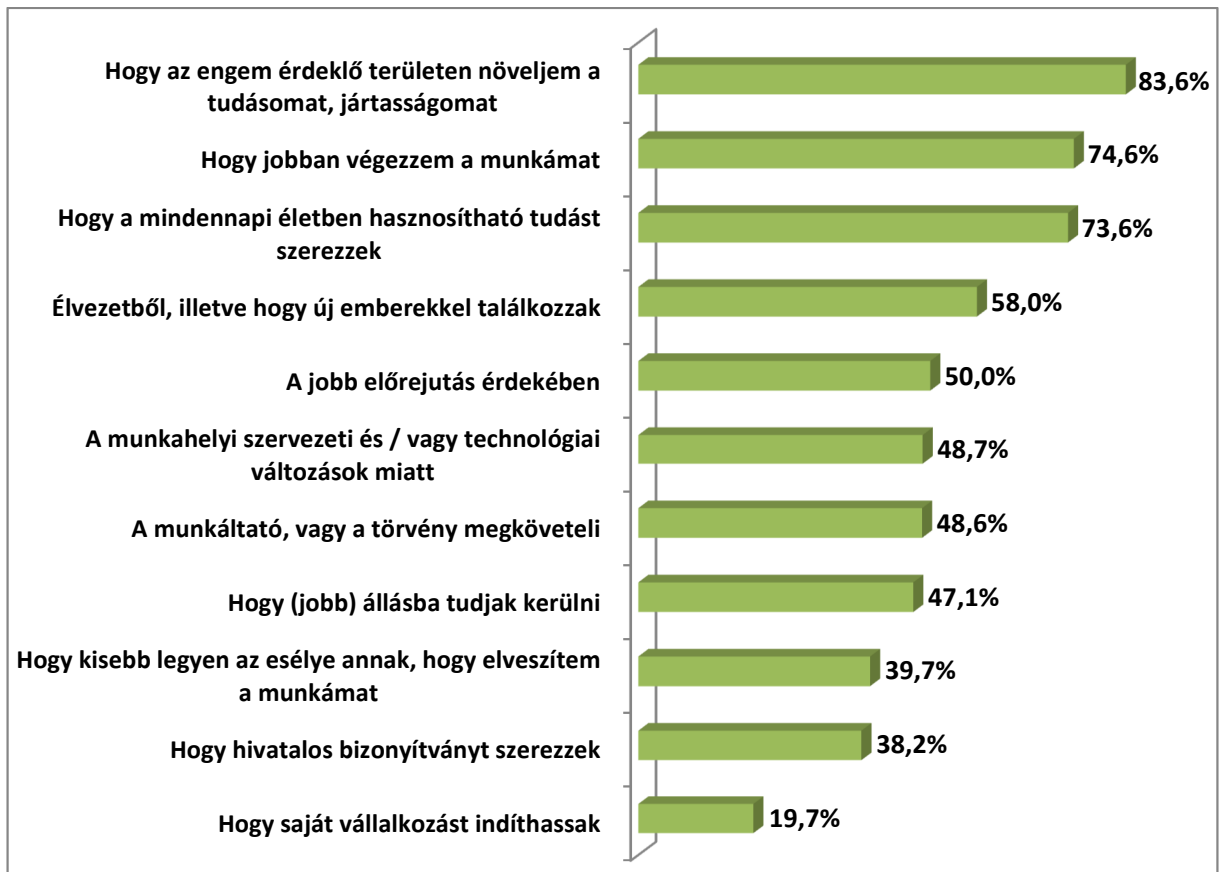
A válaszadók számára lehetőség adódott arra is, hogy **államilag nem elismert végzettséget** szerezzenek maguknak. Az **összes válaszadó 18,9%-a jelezte** azt, hogy részt vett ilyen képzésben. A legmagasabb arányban **szakmai képzéseken** vettek részt, de jelentősnek nevezhető a **konferenciákon** megjelenők aránya is. (14. ábra) Ezek közül legnagyobb arányban (22%) a **nyelvtanfolyamot** tartották a legfontosabbnak. Az így elvégzett képzések harmada (30%) teljes mértékben, ennél valamivel nagyobb aránya (40,1%) részben kapcsolódik a hallgatók felsőfokú végzettségéhez.

14. ábra. Az államilag nem elismert végzettségek jellege (n=83)

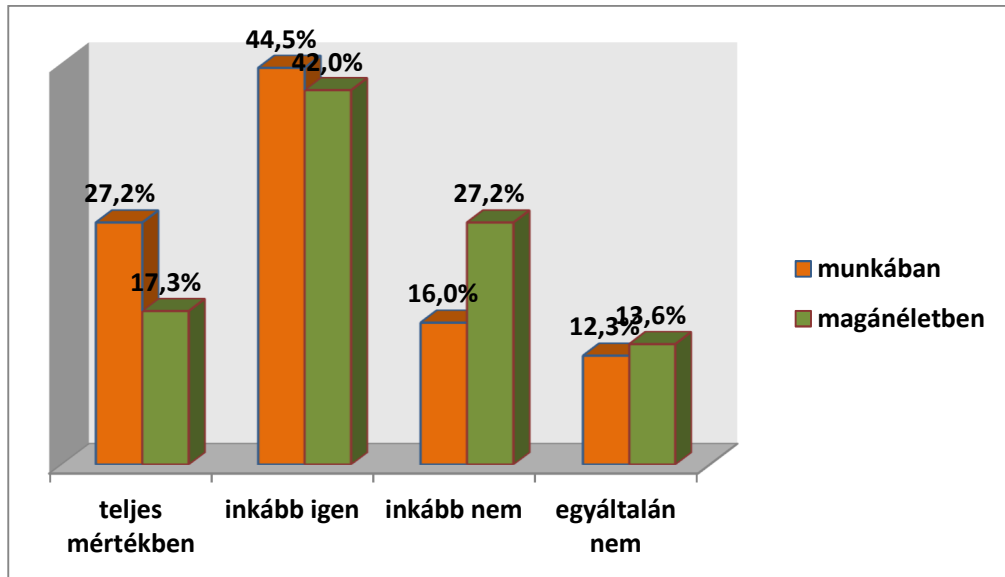
Ennek a típusú végzettségnek a megszerzésénél is **a legfontosabb motiváció** volt a **személyes érdeklődés**. Még mindig a legkevésbé fontos, de már nagyobb arányban jelölték meg a „**saját vállalkozás indítása**” válaszlehetőséget. (15. ábra) A munkáltatók az államilag el nem ismert képzéseket kisebb arányban finanszírozták (32,1%), ugyanakkor egyéb kedvezményeket biztosítottak. A munkavállalók kétharmada (65,5%) teljes mértékben vagy részben kapott munkaidő- kedvezményt, és a képzések szervezésében is szerepet játszottak a munkaadók (51,9%).

15. ábra. Az államilag nem ismert képzéseken való részvétel indokai (n=83)

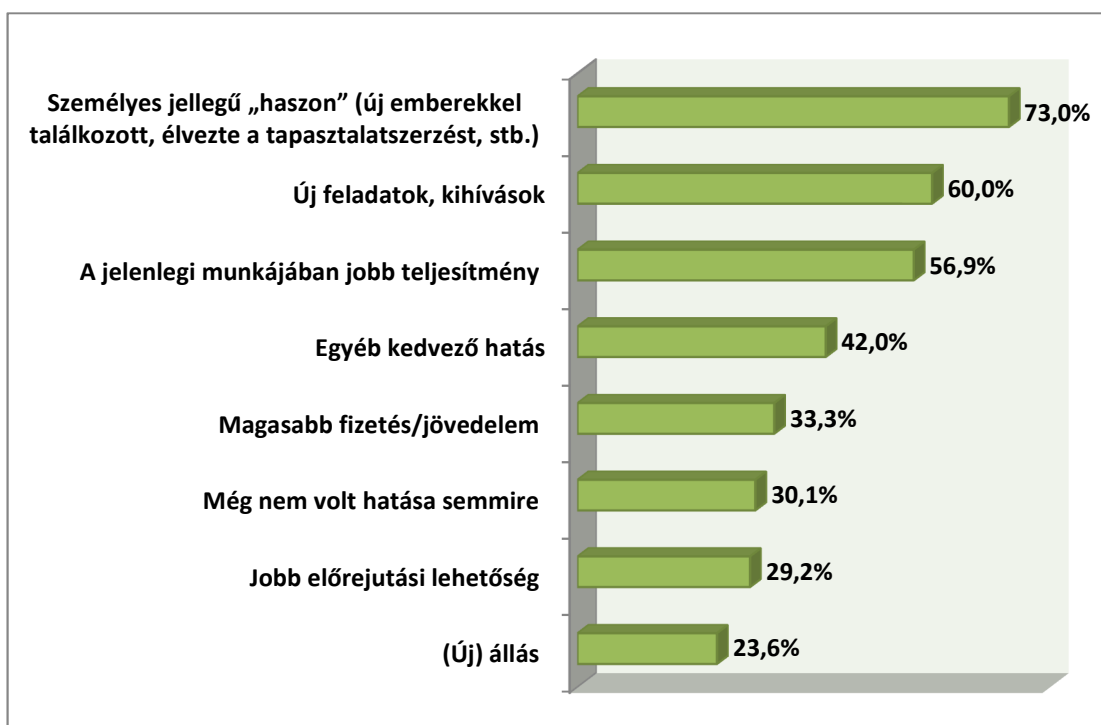
A képzéseken résztvevők nagyobb része inkább a munkájában tudja hasznosítani az így megszerzett ismereteket (16. ábra).

16. ábra. Munkahelyén vagy a magánéletében használja a megszerzett ismereteket? (n=83)

Az **államilag el nem ismert képzések hozadékát** is sokféleképpen mérhetjük. (17. ábra) A résztvevők szerint a legnagyobb haszna a **kapcsolati tőke kialakítása**, annak elmélyítése volt. Csaknem kétharmadukat **az új feladatok, kihívások** fogták meg, és szintén magas az aránya, akik szerint a **jelenlegi munkájukban jobb teljesítményre képesek**. (56,9%)

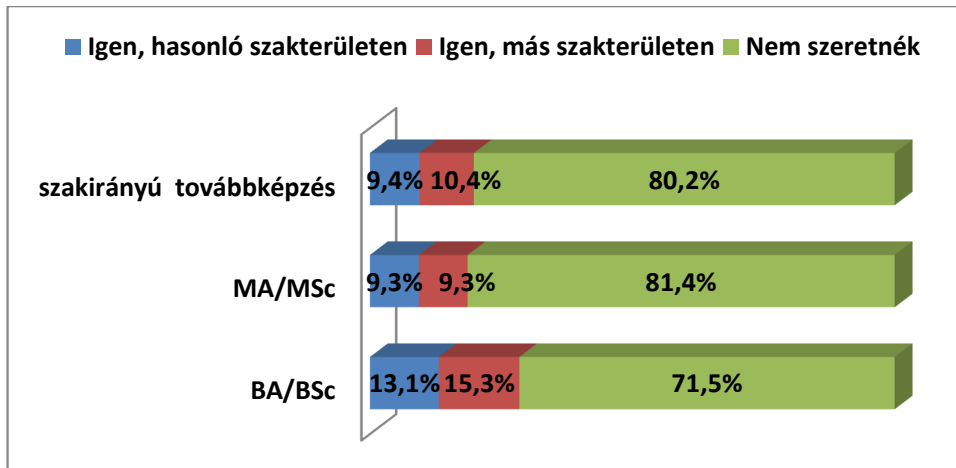
17. ábra. Hozzájárult-e ez a képzés a következő dolgokhoz? (n=83)

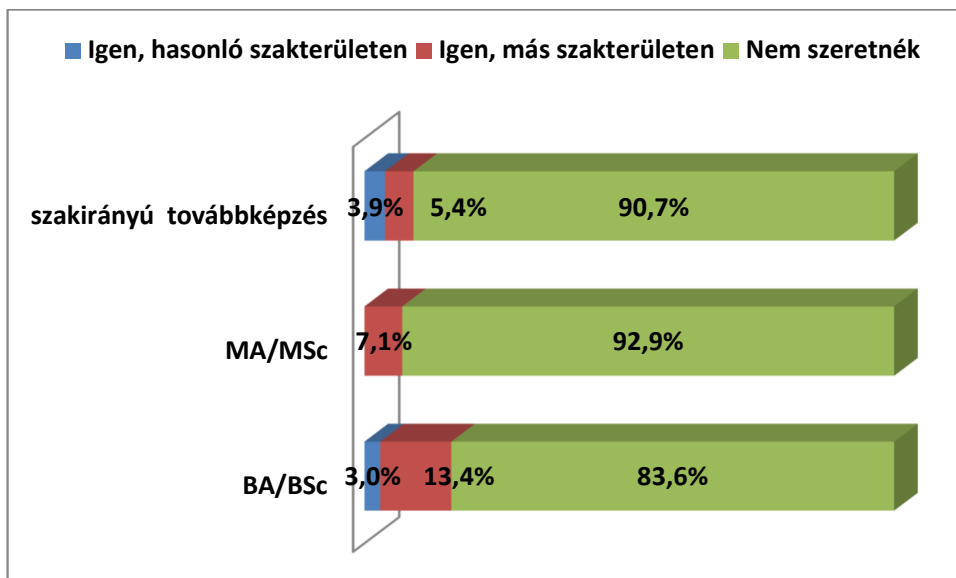
A fentiekből is látszik, hogy a végzett hallgatók számára az egyetemi évek alatt, és azt követően is számtalan lehetőségük adódott arra, hogy **államilag elismert** másik diplomá(ka)t, szakképesítéseket, esetleg **államilag el nem ismert** képességekre tegyenek szert. Adódik a kérdés, hogy ez a lendület kitart-e a későbbiekben is, vannak-e a volt hallgatóknak olyan elképzelései, amelyek részben vagy egészben az iskola felé tereli őket.

Az alábbi táblázatok ezt mutatják százalékos eloszlás alapján.

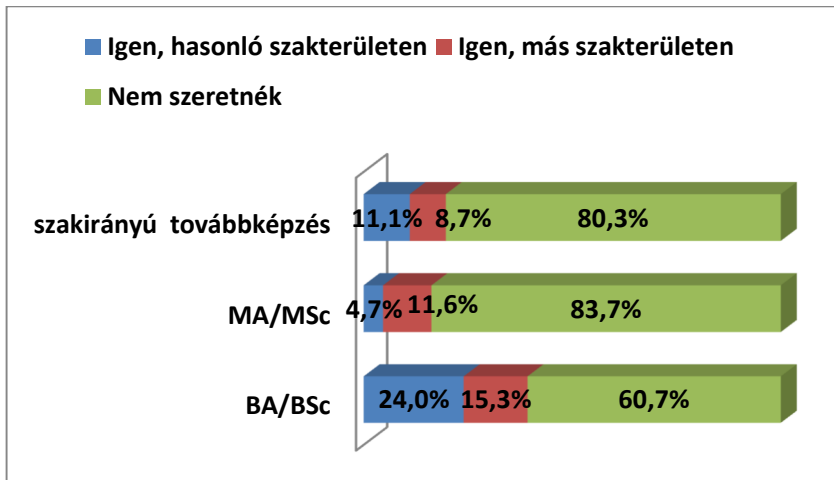
18. ábra. Szeretne-e továbbtanulni az elkövetkező 2-3 évben: felsőoktatási szakképzésben? (n=440)

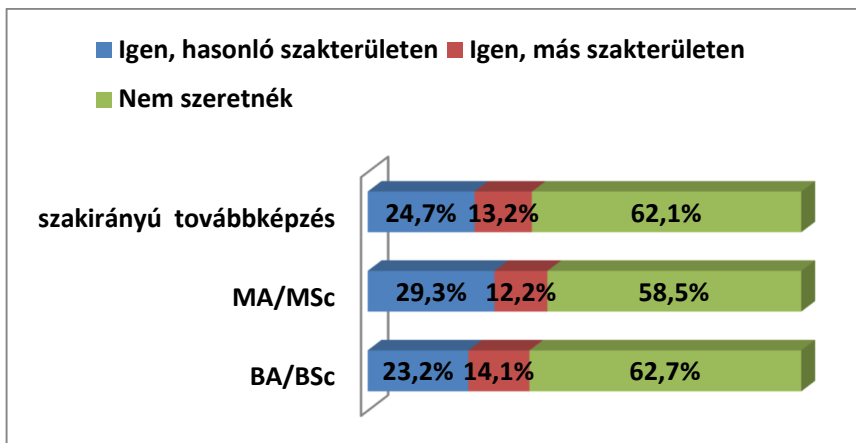
19. ábra. Szeretne-e továbbtanulni az elkövetkező 2-3 évben alapképzésben (BA/BSc)? (n=440)

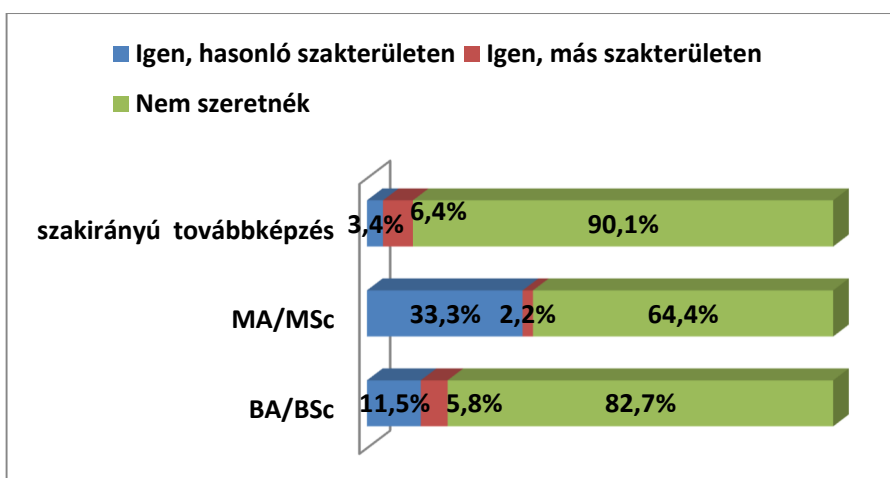
20. ábra. Szeretne-e továbbtanulni az elkövetkező 2-3 évben mesterképzésben (MA/MSc)? (n=440)

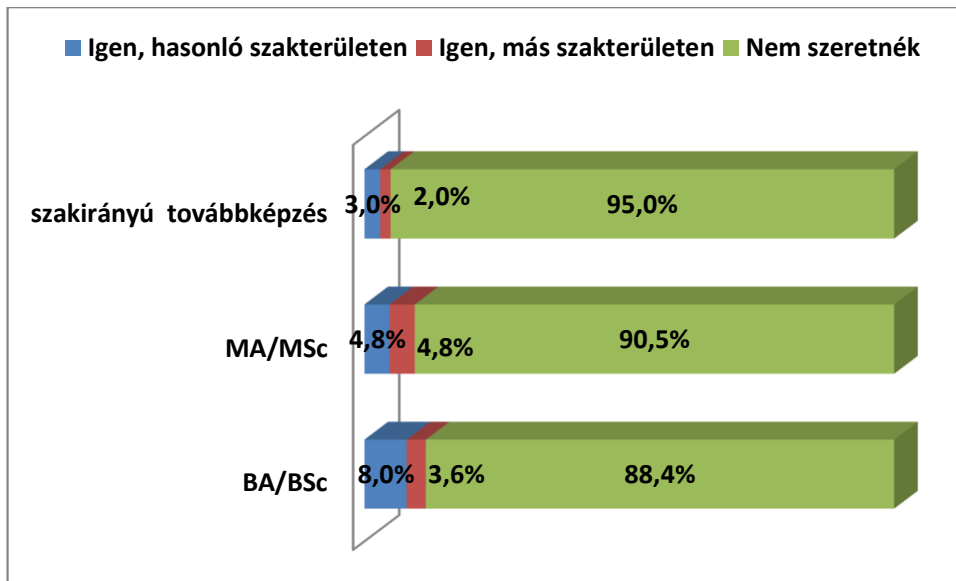
21. ábra. Szeretne-e továbbtanulni az elkövetkező 2-3 évben szakirányú továbbképzésben? (n=440)

22. ábra. Szeretne-e továbbtanulni az elkövetkező 2-3 évben doktori (PhD, DLA) képzésben? (n=440)

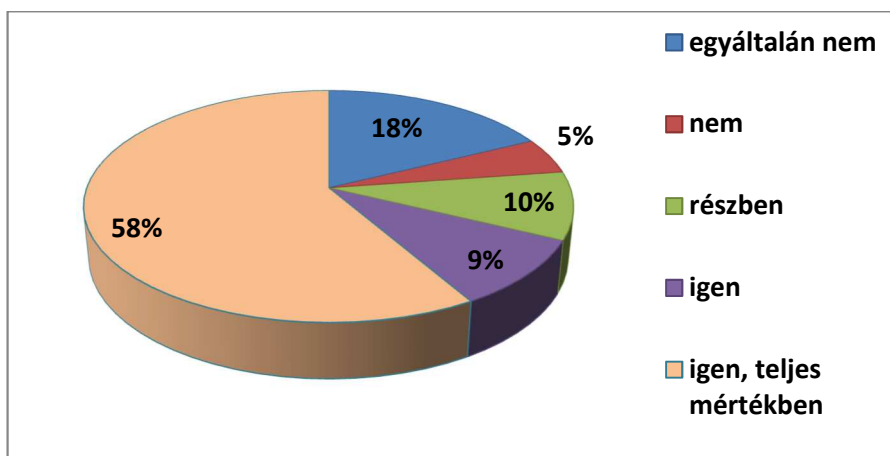
23. ábra. Szeretne-e továbbtanulni az elkövetkező 2-3 évben osztatlan képzésben (pl. jogász, orvosképzés)? (n=440)

Jelenlegi munkaerő-piaci státusz

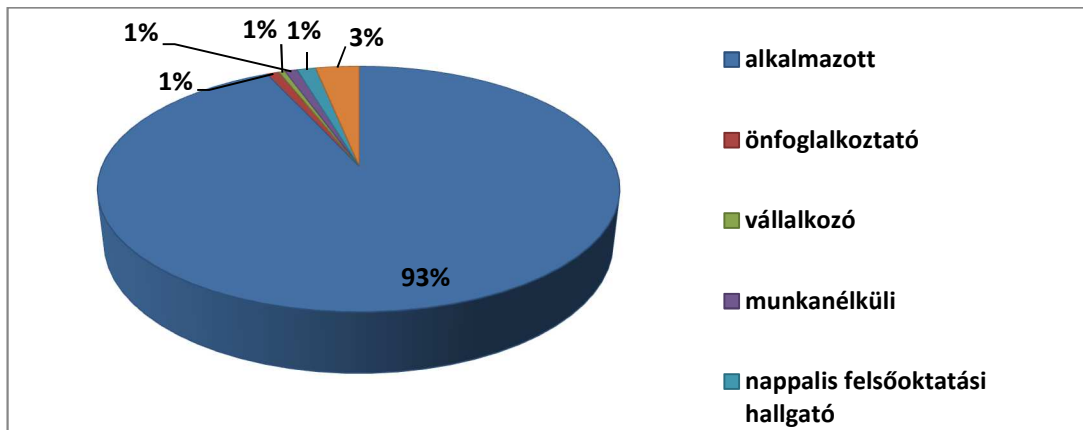
Az **iskolai tanulmányok**, valamint a **munka világának határai** egyre inkább **elmosódnak**. Napjainkban inkább jellemző az, hogy az átmenet folyamatosan történik meg, a **hallgatók már a tanulmányi idejük alatt is dolgoznak**. A végzetek nagy része (77,5%) vállalt valamilyen munkát tanulmányai alatt. Ez az arány jellemző minden képzési szintre és nincs lényeges különbség aszerint sem, hogy melyik évben végeztek (egy több éves tendencia erősödik meg ezáltal). A többségnek (67%) sikerült olyan munkát találnia, amely nagymértékben kapcsolódott a tanulmányaihoz. Ugyanakkor minden ötödik végzett (18%) teljesen más munkakörben volt foglalkoztatva. (24. ábra)

24. ábra. Az egyetemi évek alatti munkavégzése kapcsolódott a tanulmányaihoz? (n=339)

Az NKE-n végzettek munkaerő-piaci státuszára az jellemző, hogy leginkább **alkalmazotti munkakörben** helyezkedtek el (25. ábra). Az alkalmazottak kategórián belül negyedük (26,2%) **vezető**, kétharmaduk (64,5%) **beosztott diplomás**, míg a többiek **beosztott, nem diplomás** munkakört látnak el.

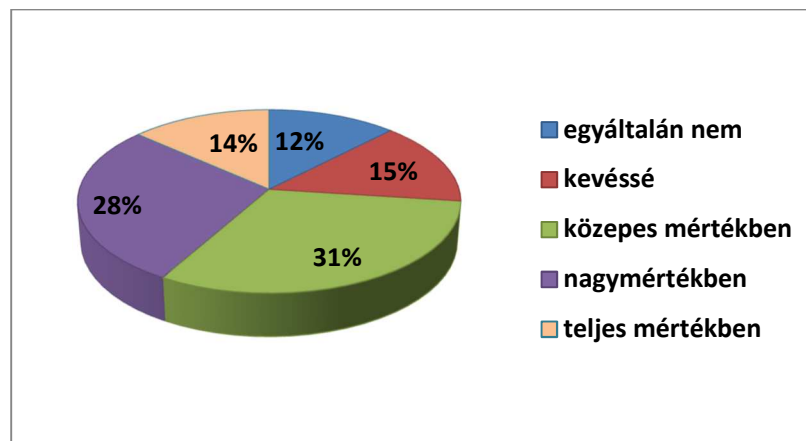
25. ábra. Mi az Ön jelenlegi munkaerő- piaci státusza? (n=437)

A kérdőív adatfelvételének időszakában a **végzettek túlnyomórésze (95,6%) aktív volt a munkaerő- piacon**. Négyötödük (81%) **köztisztviselő, közalkalmazott, kormánytisztviselő**, kisebb részük (17,2%) alkalmazott volt, míg elenyésző hányaduk vállalkozó. Ennek megfelelően **döntően az állami szférában helyezkedtek el (88%)**. Az NKE-n végzett, és a kérdőívet kitöltő hallgatók jellemzően Magyarországon próbálnak elhelyezkedni (98%).

A jelenlegi munkában az egyetemen megszerzett tudás többé-kevésbé használható. Nagyobb azoknak az aránya (42%) akik teljes vagy nagymértékben támaszkodnak az egyetemi tanulmányaikra szemben azokkal (27%) akik ezt egyáltalán nem, vagy kevéssé teszik meg. (26. ábra)

26. ábra. Milyen mértékben használja jelenlegi munkájában a kérdőív alapjául szolgáló tanulmányai során elsajátított tudást, megszerzett készségeket? (n=440)

Az **átlagos havi jövedelem** nagy szóródást mutat, de az egyes középértékek nagyjából **280000 forintos átlagértékeket jeleznek** (mean=285.700 ft; median=260.000 ft; módusz=300.000 ft).

A **végzettek hatodának** (17,6%) volt három egymást követő hónapot meghaladó **munkanélküli időszaka**, közülük a többség regisztrált munkanélküli is volt (79,7%).

Összességében megállapítható, hogy a kutatásba bevont, és a kérdőíveket visszaküldők között az egyetemi évek alatt, és azt követően is **fontos volt a tudás megszerzése**, illetve a **szakmai ismeretek elmélyítése**. Ezt zömmel **saját kezdeményezésre, belső motivációnak** köszönhetően érték el, bár magas azoknak az aránya, akiket a **munkáltatói kezdeményezés** sarkallt további tanulásra. Az **NKE-n végzettek** körében **nem jellemző a munkaerő-piaci inaktív státusz**, döntő részük Magyarországon, az állami szférában helyezkedett el.

Budapest, 2019. 09. 05.

Oktatási és Tanulmányi Iroda